

OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Eğitimiş

SUNUŞ

Ülkemiz uzun zamandır eğitim-öğretim hizmetlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yönetilmiyor. Tam tersine siyasal taleplerin öne çıkartıldığı, ideolojik beklentilerin esas alındığı bir eğitim anlayışı topluma sürekli olarak dayatılmaktadır.

Oysa eğitim sisteminin çözülmesi gereken büyük sorunları var. Gerçekleştirilen uygulamalarla eğitim artık bir "hak" olmaktan çıkartıldı ve parayla alınıp satılabilen bir metaya-hizmete dönüştürüldü. Eğitimde fırsat eşitliğinden bahsetmek artık mümkün değil.

On yıllardır ihmal edilen önemli bir sorun alanı da "Okulöncesi Eğitim" olarak karşımıza çıkıyor. Bilindiği gibi okulöncesi eğitim, "zorunluluk" kapsamının dışında tutularak, isteğe bağlı bir kademe olarak algılanıyor. Bu keyfilik okulöncesi öğretmenlerinin çalışma koşullarını son derece zorlaştırıyor ve hem de öğrencilerin eğitimine verilen önemi etkisizleştiriyor. Böylelikle ortaya "olsa da olur olmasa da olur" anlayışı çıkıyor.

Tüm bunlara rağmen görevlerini büyük özveriyle yapmaya çalışan okulöncesi öğretmenlerimiz çözülmemiş birçok sorunun ortasında küçük yaştaki öğrencilerimize önemli katkılar yapıyor ve onların geleceklerini biçimlendirecek eğitsel altyapının temellerini atıyor.

Elinizdeki broşür, sendikamız Eğitim-iş'in yöneticileri tarafından binlerce okulöncesi öğretmenimizle yapılan yüz yüze görüşmeler sonucunda elde edilen bilgileri içeriyor. Okulöncesi eğitimin içinde bulunduğu sorunların tespit ve çözüm yollarını yine öğretmenlerimizle konuşarak belirledik. Sorunların tespiti ve çözüm önerilerinde eksikler bulunabilir. Daha iyiyi birlikte başarabileceğimizi düşünüyoruz. Eğitim-iş olarak broşürdeki önerilerimizi eğitimcilerimizin, anne-babalarımızın, öğrencilerimizin ve eğitim yöneticilerimizin dikkatine sunuyoruz.

Eğitim-iş

Okulöncesi Öğretmenlerinin Sorunları Ve Çözüm Önerilerimiz

4

- 6 saatlik kesintisiz çalışma okulöncesi öğretmenlerimizi yıpratmakta ve verimliliklerinin düşmesine neden olmaktadır. Verimlilik artışı ve insani çalışma koşullarının sağlanması açısından yardımcı personeller anasınıflarında görevlendirilmelidir. Bu yardımcı personelin meslek lisesi-çocuk gelişimi bölümü mezunlarından istihdam edilebileceğini düşünüyoruz. Yardımcı personel en azından molalarda öğrencilerin sorumluluklarını alacak biçimde yetkilendirilmelidir. Bu sayede 10 dakikalık 6 mola-teneffüs düzenlemesi uygun olacaktır. Bu molalar sayesinde hem öğrenciler ilkokula hazırlık amacıyla teneffüse çıkılabilir ve hem de öğretmenler dinlenmek için kendilerine zaman ayırabilirler.
- Üniversiteler okulöncesi öğretmenlerini, 30 dakikalık etkinlik sürelerini dolduracak biçimde yetiştirmektedir. Oysa bugün anasınıflarında 50 dakikalık etkinlik ve 6 ders saati üzerinden kesintisiz eğitim yapılması istenmektedir. Doğal olarak üniversitede teorik düzeyde alınan bilgi ile okullardaki uygulama arasında belirgin bir çelişki söz konusudur. Okulöncesi eğitimleri "30 dakika etkinlik artı 10 dakika dinlenme" süreleri dikkate alınarak planlanmalıdır.

- İdeal bir okulöncesi sınıf mevcudu 15 ile 18 öğrenciden oluşturulmalıdır. Okulöncesi öğretmenleri lisans düzeyinde, en fazla bir sınıfta 18 öğrenciye eğitim verecek biçimde yetiştirilmektedir. Geçmiş dönemde anasınıflarının en fazla 20 öğrenciden oluşması yönetmelikle belirlenmişti. Okulöncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde değişiklik yapılarak, "en fazla 20 öğrenci" ibaresi çıkartılmış, sınıf mevcutlarının belirlenmesi okul idaresinin takdirine bırakılmıştır. Yani bir okulöncesi sınıf mevcudu okul idaresi uygun görürse 35 veya 40 öğrenciden de oluşabilecektir. Bunu eğitsel açıdan doğru kabul etmek mümkün değildir. Yapılacak bir yönetmelik değişikliğiyle bir okulöncesi sınıfında okuyacak öğrenci sayısının yine en fazla 20 olarak belirlenmesi sağlanmalı ve bu sayının üstüne kesinlikle çıkılmamalıdır.

- Küçük yaş çocukları arasındaki ay farkları ciddi gelişim seviyesi farklarına neden olmaktadır. Okulöncesi sınıfları oluşturulurken "ay ve yaş" gruplamaları yapılmalıdır. Sınıfların oluşturulmasında bu anlamda bilimsel ölçütlere dikkat edilmelidir.
- Mevcut durumda okulöncesi öğretmenleri, teneffüs araları bulunmadığı için diğer öğretmenlerden günde 2 saat fazla çalışmaktadırlar. Ayrıca bağımsız anaokullarındaki nöbette de günde 1 saat fazla çalışma söz konusudur. Bu bir angaryadır. Fazla çalışmaların ücretlendirilmesinin sağlanması gerekmektedir.
- Beden eğitimi, drama, müzik, resim gibi derslere branş dersi öğretmenlerinin girmesi okulöncesi öğretmenlerinin gün içinde hem dinlenmelerini sağlayabilir ve hem de işleyeceği derslerle ilgili gerekli hazırlıkların yapılmasına fırsat tanıyabilir. Branş öğretmenlerinin anasınıflarında derslere girmesi eğitimin kalitesini de artıracak bir tedbir olarak değerlendirilmelidir. Sanata ve spora yetenekli öğrencilerin erkenden keşfedilmesine böylelikle olanak tanımak mümkün olacaktır.

- Okulöncesi öğretmenlerinin teneffüsü olmadığı için diğer öğretmenlerle eğitsel paylaşımlar gerçekleştirilmesi mümkün olmamaktadır. Bu paylaşım eksikliği bir müddet sonra birinci sınıfa başlayacak öğrencilerle ilgili bilgi eksikliklerine neden olmaktadır. Bu anlamda eğitsel ve mesleki paylaşımlara uygun bir zaman planlaması yapılması gerekli görünmektedir. Okulöncesi eğitim zorunlu hale getirilmelidir. Bu sayede, öğrencilerin ilkokula sağlıklı geçişleri ve 1.sınıfa hazır başlamaları sağlanmış olacaktır. Bunun yanında, başarılı, kendine güvenen, sosyal, uluslararası ölçme sonuçlarında belirli bir düzeye ulaşmış bireyler yetiştirilebilmenin temelleri atılmış olacaktır.
- Aynı zamanda okulöncesi öğretmenleri, okul idarecileri tarafından bakıcı muamelesine maruz kalmaktadır ve "şikâyet edildiği takdirde kötü öğretmen, şikâyet yoksa iyi öğretmen" olarak değerlendirilmektedir. Okulöncesi öğretmenleri de mesleğin itibarına yakışır şekilde muamele görmelidir.

- Okulöncesi öğretmenlerine hizmet içi eğitimlerde yeni yöntem, uygulama, zekâ oyunları, orf tekniği ve waldorf pedagojisi gibi dünyada uygulanan modellerin öğretilmesi sağlanmalıdır.
- Bağımsız anaokulları normları düzenlenirken rehber öğretmen normları iptal edilmiştir. Yalnızca bağımsız anaokullarına değil tüm öğrencilere rehberlik hizmeti verilmesi gerekmektedir. Eğitim biliminden uzak olan bu yaklaşımdan derhal vazgeçilmeli, acilen anaokullarına rehber öğretmen atanmasına tekrar başlanmalıdır.
- Kaynaştırma ve engelli öğrenciler için fiziki şartlar düzenlenmeli, disiplinle ilgili sorunların giderilmesi için de psikolog ve rehber öğretmenle işbirliği olanakları artırılmalıdır. Bunun için sınıf sayısı fazla olan anasınıflarına bir rehber öğretmen atanmalı, bu imkânın olmadığı durumlarda da rehber öğretmenlerin düzenli olarak okulöncesi çocuklarıyla ve anne-babalarıyla çalışmasının koşulları oluşturulmalıdır.

- Yılsonu gösterileri öğrencileri gereğinden fazla yormakta, bu gösteriler aileler ve okul yönetimleri tarafından abartılı bir beklentiye dönüşmektedir. Yılsonu gösterilerinin organizasyonlarında MEB kadrolarından destek alınabilmesi için maddi kaynağın kamu bütçesinden karşılanması bu beklenti için son derece doğru olacaktır. Böylelikle yılsonu gösterileri ailelerin üzerinde bir yük olmaktan çıkacak ve beklenti normalleşecektir.
- Bağımsız anaokulları normları düzenlenirken rehber öğretmen normları iptal edilmiştir. Yalnızca bağımsız anaokullarına değil tüm öğrencilere rehberlik hizmeti verilmesi gerekmektedir. Eğitim biliminden uzak olan bu yaklaşımdan derhal vazgeçilmeli, acilen anaokullarına rehber öğretmen atanmasına tekrar başlanmalıdır.

- Kaynaştırma ve engelli öğrenciler için fiziki şartlar düzenlenmeli, disiplinle ilgili sorunların giderilmesi için de psikolog ve rehber öğretmenle işbirliği olanakları artırılmalıdır. Bunun için sınıf sayısı fazla olan anasınıflarına bir rehber öğretmen atanmalı, bu imkânın olmadığı durumlarda da rehber öğretmenlerin düzenli olarak okulöncesi çocuklarıyla ve anne-babalarıyla çalışmasının koşulları oluşturulmalıdır.
- Okulöncesi öğretmenlerinin aylık maaş karşılığı ders saatinin 15 saat üzerinden, ek ders saatinin ise 18 saat üzerinden hesaplanması gerekmektedir. Bu anlamda kesintisiz olarak ve normalden çok uzun ders saatlerine maruz kalmaktan kaynaklanan ek ders adaletsizliğine son verilmelidir.

- Birçok okulöncesi sınıfları maddi yetersizlikler nedeniyle donanım eksikliği yaşamaktadır. Bu sınıflardaki fiziki şartların standart hale getirilmesi yönetmelikle belirlenmeli ve uygulanıp uygulanmadığı denetlenmelidir.
- Ücretsiz ders kitabı dağıtımı uygulaması okulöncesi sınıfları için de geçerli olmalı; gerekli malzemelerin kamu bütçesinden karşılanması ve dağıtılması sağlanmalıdır.
- Okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanmaya başlanan “yıldız tipi” okul projesi ihtiyaçlara yanıt vermekten uzaktır. Öğrenci tuvaletlerinin sınıftan uzakta olması öğretmenin öğrenciyi gözlemlemesinde sorun yaşanmasına neden olmaktadır. Bu tip okul projelerinin sorunları giderilmelidir

Eğitimîş

SAHİBİ: Veli DEMİR Genel Başkan

GENEL YAYIN YÖNETMENİ: Dilek YURDUGÜL Genel Basın Yayın Sekreteri

HAZIRLAYAN: Gülfer MURAT Genel Özlük Hukuk ve TİS Sekreteri

TASARIM: Hakan ÇELİKARSLAN